

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1115

2.12.2024

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Tvist med foretaket? – rimelige og nødvendige utgifter?

Sikrede meldte om vannskade til foretaket den 28.4.24. Foretaket ba om et intervju med sikrede for å vurdere skaden nærmere. Sikrede svarte ikke på foretakets henvendelse. Dette førte til at foretaket den 17.7.24 sendte et brev til sikrede med overskriften "Avslag – ikke oppfylt opplysningsplikten". I brevet fremgikk det at foretaket ville avslutte behandlingen av saken uten oppgjør, fordi sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt. Foretaket informerte samtidig om klagemuligheter og frister. Den 27.7.24 meldte sikrede inn krav under retts hjelpforsikringen. Sikrede anførte at brevet fra foretaket av 17.7.24 utløste en tvist mellom partene som gjorde det rimelig og nødvendig å få dekket utgifter til retts hjelp. Foretaket avslo å dekke sikredes utgifter til retts hjelp under henvisning til at det ikke forelå en tvist i saken, samt at advokatutgifter i forbindelse med vannskadesaken ikke var en rimelig og nødvendig utgift, siden årsaken til at det ble gitt avslag skyldtes at sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt. Nemnda kom til at det forelå en tvist, men at sikrede ikke hadde "rimelig" krav på å få dekket utgifter til retts hjelp. Nemnda kom videre til at utgiftene til advokat heller ikke fremsto som nødvendige, og viste til at sikrede selv enkelt kunne unngått tvisten ved å svare på foretakets spørsmål.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om sikrede har krav på å få dekket utgifter til retts hjelp. I forsikringsavtalen fremgår følgende vilkår for dekning av utgifter til retts hjelp:

Hvilke utgifter?

Dekkes

Når sikrede er part i tvist dekkes:

Rimelige og nødvendige utgifter til advokat

(...)

Hva er en tvist?

- En tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig

(...)

Rimelige og nødvendige utgifter

- Tvisteloven §§ 6-13, 10-5 og kapittel 20, Regler for god advokatskikk og Advokatforeningens salærveiledning, er retningsgivende for hva som er rimelige og nødvendige utgifter.

(...)

Forsikringssum og egenandel

- Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

(...)

- Erstatningen er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken.

Sikrede meldte om vannskade til foretaket den 28.4.24. I skademeldingen opplyste sikrede at det hadde oppstått en vannlekkasje fra et rør, som igjen hadde ført til vannskade på baderoms- og kjøkkengulv i sikredes bolig.

Foretaket undersøkte saken og ba om et intervju med sikrede for å vurdere skaden nærmere. Sikrede svarte ikke på foretakets henvendelse. Dette førte til at foretaket den 17.7.24 sendte et brev til sikrede med overskriften "Avslag – ikke oppfylt opplysningsplikten". I brevet fremgikk det at foretaket ville avslutte behandlingen av saken uten oppgjør, fordi sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt. Foretaket informerte samtidig om klagemuligheter og frister.

Den 27.7.24 meldte sikrede inn krav under rettshjelpforsikringen:

Forsikringsselskapet trenerer en vannskadesak. De informerte tidlig at ved evt frostspreng så kun erstatningen bli redusert under visse forhold (fravær| vannavstengning etc)| men det har gått 2 mnd og de informerte aldri at de hadde stoppet lekkasjen| og heller ikke at de ikke ville gjøre mer. Først i forrige uke får eg vite at alt hviler på en utreder| som riktignok har skrevet til meg| men helt uten info fra Gjensidige. Først denne uken| etter å ha engasjert egen rørlegger for å reparere rørskaden| blir det klart at eg kan flyttet inn. Saksbehandlere svarer ikke på noe slikt eller skade på dør deres rørlegger forårsaket. Dere får lese kommunikasjonen med saksbehandler.

Sikredes advokat viste til at det forelå en tvist i forsikringssaken, og at brevet den 17.7.24 hadde utløst tvisten. Foretaket ba om mer dokumentasjon på at det forelå en tvist i saken, samt dokumentasjon på sikredes økonomiske interesse. Sikrede svarte samme dag at tvistesummen utgjorde over kr 100 000.

Den 15.8.24 avsto foretaket å dekke sikredes utgifter til rettshjelp. Foretaket begrunnet avslaget med at det ikke hadde avslått skadesaken som sikrede hadde søkt dekning for. Det hadde derfor ikke oppstått en tvist etter vilkårenes forstand. Sikredes advokat bestred avslaget og viste til at foretaket hadde gitt et avslag i forsikringssaken.

Foretaket fastholdt sitt avslag på dekning under rettshjelpforsikringen og viste til at advokatutgifter i forbindelse med vannskadesaken ikke var en rimelig og nødvendig utgift, siden årsaken til at det ble gitt avslag skyldtes at sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt.

Sikrede gjentok at det forelå en tvist som foretaket var ansvarlig for å dekke rettshjelputgifter til. Tvisten oppstod fordi sikrede fremmet et krav mot foretaket, og foretaket avsto dette i sin helhet med fal. § 8-1 som begrunnelse. Foretaket fant ikke grunnlag for å endre sin vurdering i saken.

Sikrede krever dekket utgifter til rettshjelp. Den underliggende tvisten er utløst av foretakets avslag i forsikringssak som gjelder en vannskade i sikredes bolig. I saken om vannskaden har foretaket påberopt seg misligholdt opplysningsplikt som grunnlag for avslaget. I avslaget er det dessuten informert om fristen for å klage, samt gitt informasjon om utenrettslige klagenemnder. Det er også informert om at kravet foreldes etter fal. § 8-5 annet ledd dersom ikke klage fremsettes. Kostnader til rettshjelp er "rimelig og nødvendig". Saken skiller seg fra faktum i sak FinKN 2013-386, slik at denne ikke kan brukes til støtte for foretakets syn. Utover at det ikke foreligger noe praksis som bygger oppunder at det ikke kan være "rimelig og nødvendig" å engasjere en advokat i en forsikringssak som gjelder et forsikringskrav i sin helhet, pekes det fra denne side på at det bør utvises forsiktighet fra foretakenes side med å påberope seg rent skjønsmessige grunnlag for avslag under en rettshjelpforsikring, særlig der sikredes motpart i den aktuelle tvisten er nettopp foretaket selv.

Forsikringsforetaket avviser at det er ansvarlig for å dekke utgifter til rettshjelp. Foretaket anfører at det ikke foreligger en tvist. Ut fra fremlagt dokumentasjon kan ikke foretaket se at sikrede har bestridt at foretaket har en rett til å innhente den aktuelle informasjonen. Først når et eventuelt slikt krav bestrides, vil det kunne foreligge en tvist etter vilkårene jf. FinKN 2018-32. I alle tilfeller er ikke kostnadene rimelige og nødvendige. Sikrede har ikke motsatt seg å utlevere aktuelle dokumenter, men kun valgt å ikke besvare mottatte henvendelser fra foretaket/utreder. Foretaket kan heller ikke se at den økonomiske interessen pr. i dag er dokumentert. Det er det reelle økonomiske tapet som allerede har skjedd som anses som den økonomiske interessen i saken, og som kan legges til grunn i rettshjelpforsikringen. Det at kravet eller tvisten potensielt kan få en økonomisk interesse, er ikke tilstrekkelig for å utløse rettshjelpdekningen, jf. FinKN 2021-771.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken gjelder om sikrede har krav på å få dekket utgifter til rettshjelp under forsikringsavtalen. Forsikringsavtalen, som bl.a. omfatter skade på sikredes bolig, har følgende vilkår for dekning av utgifter til rettshjelp:

Hvilke utgifter?

Dekkes

Når sikrede er part i tvist dekkes:

Rimelige og nødvendige utgifter til advokat

(...)

Hva er en tvist?

- En tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig

(...)

Rimelige og nødvendige utgifter

- Tvisteloven §§ 6-13, 10-5 og kapittel 20, Regler for god advokatskikk og Advokatforeningens salærveiledning, er retningsgivende for hva som er rimelige og nødvendige utgifter.

(...)

Forsikringssum og egenandel

- Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

(...)

- Erstatningen er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken.

Det følger med andre ord av vilkårene at for å få dekket rettshjelpkostnader, må det foreligge en tvist. Vilårene bestemmer at tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis – muntlig eller skriftlig. Nemnda har i sin praksis lag til grunn at om det foreligger en tvist må vurderes konkret utfra hvilken kommunikasjon som har vært mellom partene, jf. eksempelvis FinKN 2018-32 og 2024-507.

I denne saken sendte foretaket et brev til sikrede den 17.7.23 med informasjon om at sikrede ikke hadde oppfylt sin opplysningsplikt overfor foretaket, og at foretaket derfor avsto innmeldte skadesak. I brevet henviser foretaket også til sikredes klagemuligheter. Etter nemndas syn er det naturlig å forstå brevet som et avslag, og det foreligger da en tvist i vilkårenes forstand.

For at sikrede skal ha krav på utgifter til advokat, må utgiftene være "rimelige og nødvendige". I vilårene er det vist til tvisteloven, samt regler for god advokatskikk og advokatforeningens salærveiledning som retningsgivende for hva som er rimelig og nødvendig.

Spørsmålet om hva som er "rimelig og nødvendig" avhenger av en konkret skjønnsmessig vurdering under hensyn til hva tvisten gjelder, sikredes økonomiske interesse i saken, hvor lang tid tvisten har pågått og eventuelt hvilket resultat man har oppnådd, jf. blant annet FinKN 2018-230.

I nærværende sak kan nemnda ikke se at sikrede på det nåværende tidspunkt har "rimelig" krav på å få dekket utgifter til rettshjelp fra advokat utover egenandelen. Foretakets adgang til å innhente informasjon har klar lovhjemmel i fal. § 8-1, og begrunnelsen for at innmeldte skadesak er avslått er at sikrede selv ikke har oppfylt sin opplysningsplikt overfor foretaket. Nemnda er av den oppfatning at sikrede selv burde ha bidratt til dialogen med foretaket ved å stille i intervju med F. Sikrede har ikke bestridt at foretaket kunne innhente ytterligere informasjon, og hadde således ingen grunn for å nekte foretaket dette. Det er altså tale om en type tvist som sikrede selv enkelt kunne unngått ved å svare på spørsmål om innmeldte vannskade, og utgiftene til advokat fremstår derfor helle ikke som nødvendige, se også FinKN 2013-386.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).